

Első számú úti célunk egy Magyarországon található, közel 10 éve jól működő kis sípályarendszer meglátogatása volt. Ez a létesítmény Mátraszentistvánon, tengerszint fölött 670-720 m-en helyezkedik el. 8 sípályája, összesen 3600 m hosszban, teljesen hóagyúzott terület, amit 6 kisebb-nagyobb sífelvonó szolgál ki. A sítánc egy jól átgondolt terv alapján készült, egységes fejlesztésként. A tulajdonképpeni sítáncok kiegészítője 2 tanulópálya (egyik egészen kisgyerekeknek, másik felnőtteknek), egy snow-park és egy snow-tubing (hófánk) pálya. Ezenkívül az újdonságra vágyók csúszhatnak sírollerrel és sítánc-kal is. Szolgáltatások szempontjából működik síkölcsonzó, síiskola, bár, vendéglő és a pálya fele ki van világítva. Az épületek egységes stílusúak, tájba-illők, helyi anyagokból vannak építve. Pályaszállítás nem létezik, de a sítáncoktól kb. 1 km-re egy új üdülőtánc alakult ki, és a környékbéli 3 tánc is be van kapcsolódva a



turistaforgalomban. Az elmúlt sítánc 90 napot tartott, és



ezalatt az idő alatt közel 45.000 személy vette igénybe a sítánc szolgáltatásait. Az összes sítánc le van drénezve, és felületük teljes mértékben be van gyepesítve. A mesterséges havat a kiszigetelt

gyűjtő egész évben felgyűjtött vízből készítik, a pályaikat pedig 2 korszerű hótaposóval tartják karban. Sajnálatos módon nyári időszakban nincsen semmi tevékenység, de a terület kaszálják, a vizet gyűjtik, a sítáncok felszerelését jól konzerválják, így készülve a következő sítáncra.



Következő állomásunk Semmering - Hirschenkogel volt. Ez az üdülőközpont Béctől 70 km-re található, és már a monarchia idején ki volt építve. A felvonókat működtető cég marketingigazgatója mutatta be a központ felszereltségét és működését. Pályarendszere tengerszint fölött 1000-1360 m között helyezkedik el. A 7 sípálya, összesen 14 km hosszban, teljesen be van ágyúzva, 1 kabin, 1 székes felvonó és 1 húzólift szolgálja ki. A pályarendszer műhóval való belövése és előkészítése a sízőidényre 7 napba telik. Ilyenkor éjjelnappal működik az 50 drb. hóágyú. Fő attrakciója az európai szinten is kivételes éjszakai megvilágítás. Évente tartanak világkupa futamot is, ahol a műlesikló versenyszám este, megvilágított pályán zajlik. Ilyenkor közel 30.000 vendég tartózkodik egy időben az



üdülőközpontban. Ezt a pályarendszert snow-park és szánkópálya egészíti ki, az egészen könnyű, kisgyerekeknek szánt sípálya pedig mesefigurákat, és jeleneteket meglevenítő pihenőhelyekkel van tarkítva.



A síszezon december elejétől március végéig tart. 7-8 éve ébredtek rá arra, hogy a téli turizmus infrastruktúráját, legalábbis részben, nyáron is kell működtetni.

Ezért három különböző nehézségi fokozatú kerékpár ereszkedő-pályát alakítottak ki, melyekre külön akadályokat és ugratókat építettek ki.



Az erdei utakon le lehet ereszkedni monster-rollerrel meg balance-scooterrel (egy furcsa botkormányos-, motoros, kétkerekű jármű).



Nyári idényben a 8 személyes kabinos felvonó üzemel, ez szállítja fel a csúcsra a gyalogosokat és kerékpárosokat egyaránt. A csúcson egy 15-20 m magas, kizárólag fából épített messzelátó található, aminek a tetejéről be lehet látni az egész környéket. Síszezonban kb. 200.000 személy, nyári időszakban közel 50.000 látogatja az üdülőt. Gazdaságosság szempontjából a nyári idény sem marad le nagyon a télitől, hiszen a pályák karbantartása (hóágyúzás, pályaverés) nagyon költséges folyamat. Lévéen, hogy közel esik Bécshez, a látogatók nagyobb hányada (70%) 1 napos vendég, és csak 30% szállóvendég, de télen ez is teljesen lefedi az elszállásolási kapacitást (900 férőhely). A sípályák területének tulajdonosa a lichtensteini herceg, akinek a pályákat működtető cég az évi bevétel 3%-át fizeti bérleti díjként. A pályarendszert üzemeltető cégnél télen kb. 60, nyáron 30 személy van alkalmazásban.

Ezután Hirschegg-Salzstieglre látogattunk el, ahol egy 5 húzólifttel felszerelt, 15 km-es pályarendszer működik. Ez a központ Graztól 60 km-re, tengerszint fölött 1300-1700 m magasság között helyezkedik el. A létesítmény családi vállalkozásként működik, bemutatását személyesen a tulajdonos végezte. A mintegy 125 ha-os területen 1970-ben kezdte működtetni a mostani tulajdonos apja. Jelen pillanatban a pályák 80%-a van felszerelve hóágyúval, a síszezon december elejétől február végéig tart. Itt nem a nagyüzemi turizmus van megcélozva, hanem inkább a családokra, az intim környezetre vágyókra, diákokra alapoznak.



A létesítményen 40 szobában mintegy 110 szálláshely van. Az évi kb. 45.000 látogató 80%-a napos-, 20%-a pedig szállóvendég. A téli program kiegészítője a szánkózás. Nyáron nem működik egy sífelvonó sem, de lehet ereszkedni a monster-rollerekkel, amiket autóval szállítanak fel aへgyre, és lehet trial-motorbicikliket bérelni.



A nyári időszak átvészelésére rendezvényeket szerveznek, és a gasztronómiával teszik vonzóvá a létesítményt. 20 km-nyi távolságra termálvizes fürdő működik, és közösen is szerveznek tevékenységeket a környékre látogatóknak. Így is novemberben és



áprilisban gyakorlatilag leáll a turistaforgalom. Csúcsidényben 45-50 személy látja el a komplexumot (sípályákat és a vendéglátó egységet), nyáron 15-20. A bevételek bővítése érdekében a tulajdonában lévő hegyre 2000-ben épített egy szélerőművet, és 2007-ben még egyet. Így a vállalkozás évi bevétele 1.000.000 euróra emelkedett, amiből 600.000 euró a turizmusból, 400.000 pedig a

beszolgáltatott elektromos energiából származik. A sípályák területét nyáron legelőként használják.

Következő nap másik 3 síterepet látogattunk meg. Az első egy újabb világcupa helyszín volt, Bad Kleinkirchheim. Itt nem volt helyi idegenvezetőnk, de a következőket tudtuk meg. Ebben az üdülővárosban már nagyüzemi turizmus működik. Pályarendszere tengerszint fölött 1050-2050 m között helyezkedik el. A 103



km-nyi sípályából 18 km kék-, 77 km piros-, illetve 8 km fekete nehézségi fokozatú. Ezeket 4 kabinos felvonó, 6 székes és 15 húzólift szolgálja ki. Itt nagybetűvel írják a hó-garanciát, hiszen 880 hóágyú működik, melyekkel a pályarendszer 85%-át tudják behavazni. Itt található Karintia leghosszabb sípályái, melyek közt van egy versenypálya is, melyen superóriásban és lesiklásban női világcupa futamokat szerveznek.

Esti sízésre kivilágított pálya csak egy van, de a napi kikapcsolódást lehet folytatni az élmény-gazdag és eseménydús római élményfürdőben, vagy pedig a nyugalmat és relaxációt biztosító st. Kathrein termálfürdőben.



A snowboardosokat egy jól felszerelt funpark várja. Bad Kleinkirchheimben az utószezonban minden évben all-inclusive szálláshelyek állnak a vendégek rendelkezésére. Ezek kiegészítésként tartalmazzák a sítérletet, mindkét

termálfürdő és a tenispályák használatát. A felvonókat, a fürdőket és a település

különböző részeit kényelmes buszjáratok kötik össze, miknek használata ingyenes. Téli idényben a lesiklókon kívül a másik fontos célcsoport a sífutók. Számukra a környéken közel 50 km-nyi karbantartott pálya létezik. Különleges élményt jelent a St. Oswaldi 3 km-es magaslati sífutópálya.

Következő állomásunk Turracher Höhe volt. Ez a központ Klagenfurttól 120 km-re, Villachtól 55 km-re, tengerszint fölött 1400-2200 m magasság között helyezkedik el. Bemutatását a központ igazgatója tartotta, a Panoramabahn nevezetű székes felvonó érkezésénél lévő vendéglő teraszán. Ez egy meghitt hangulatú, tipikus osztrák menedékház, népviseletben öltözött felszolgálókkal, és nevéhez méltón csodálatos kilátással az egész környékre.



A 38 km-nyi sípályából 13 km kék-, 22 km piros-, illetve 3 km fekete nehézségi fokozatú. Ezeket 5 székes felvonó és 9 húzólift szolgálja ki. A sífutásnak is nagy figyelmet szentelnek, a pályák hosszúsága összesen 15 km. Erre vonatkozó érdekesség, hogy itt található egy magaslati sífutópálya is, ami Európa legnagyobb cirbolyaerdején vezet végig. További ajánlatok: natúrkorcsolyapálya a Turrachi-tónál és kirándulások lovas-szánnal. A műhó készítését 25 éve kezdték, és jelenleg a 100 hóágyú segítségével 8-10 nap alatt be tudják fedni a teljes pályarendszert. Hóágyúzáshoz szükséges víz itt bőségesen található, hiszen az üdülőttelep egy 18 ha kiterjedésű, 20 m mély természetes tó körül létesült.



A tó vize viszont elég meleg (8-9 °C), ezért hűtő-tárolót szándékoznak építeni, mert a fagyponthoz közeli hőmérsékletű vízzel a hóágyúzás sokkal hatékonyabb. A síszezon november elejétől április végéig tart. 10 éve figyeltek fel a nyári tevékenységek szükségességére, és megépítettek egy 1600 m hosszú, télen és nyáron egyaránt használható síneken futó bobbpályát. Egyéb

különleges szolgáltatás a Kornockbahn völgyállomásán található hatalmas mozi-

kivetítő, ahol a világkupa futamokat közvetítik, és az Ottifant Gyermekek Sívilág, ahol a gyerekeket játékosan vezetik be a természet és a technika világába.



A látogatók száma síszezónban 250.000, míg nyári időszakban 50.000 körül van. 60%-uk napos-, 40%-uk szállóvendég, aki a mintegy 1600 szálláshelyet veszi igénybe. Parkolóhely 1500 körül van, de ez nem mindig elégséges.

Látogatásunk utolsó helyszíne Kreischberg Murau volt, ami egy hegyvidéki község Klagenfurttól 85 km-re, tengerszint fölött 1400-2200 m magasság között helyezkedik el. A bemutatást itt is a sípályákat működtető cég igazgatója tartotta. Pályarendszere 870-2120 m magasságban helyezkedik, Alpesi sípályáinak összhossza 42 km, amiből 15 km kék-, 15 km piros-, illetve 12 km fekete nehézségi fokozatú. Ezeket 2 kabinos felvonó, 4 székes és 8 húzólift szolgálja ki. A klasszikus pályasízés kiegészítéseként létezik sí-cross pálya, mogul-pálya (buckasízés), egy 5 ha-on elterülő profi snowboardpark ugratókkal és Európa legnagyobb természetes félcsővével. Az erdőhatár feletti területeken lehet gyakorolni a pályán kívüli sízést, a freeride-ot. Az említett snowboardpark, volt a 2003-as világbajnokság helyszíne, és itt szervezik ezt a nemzetközi eseményt 2015-ben is.



A hegyen a gyerekeket különböző attrakciók várják: Aliz tél-országban, dinópark, "szellemvasút", ugratók, mesefigurákkal jelölt erdei síösvények, trambulin, jégtanya hócsúszdával és hóalagúttal, snow tubing pálya, és egy több kilométer hosszú szánkópálya. A síszezon december elejétől március végéig tart. A látogatók száma síszezonban 300.000, nyári időszakban 40.000 körül van. Az általunk meglátogatott üdülőközpontok közül egyedül itt haladja meg a szállóvendégek száma (70%) az egy napos látogatókét (30%). De 20 évvel ezelőtt ez az arány éppen fordított volt. Az utóbbi időben nagyarányú fejlesztéseket végeztek az elszállásolás területén, így a településen 2400 személynek tudnak szállást biztosítani különböző kategóriákban (kulcsos háztól a szállodáig). Ezen kívül a környező településeken is van számos szálláslehetőség. Számunkra meglepő volt az, hogy a szállóvendégek 30%-a magyar, magyarországi beruházók 3 szállodát építettek a faluban, sőt az utóbbi években a magyar alpesi sí országos bajnokságokat is itt szervezik meg. A pályarendszer megközelítése a településről egyetlen kabinos felvonóval történik, aminek az indulásánál kb. 1000 parkolóhely van. A tulajdonképpeni sítérp ennek a felvonónak a hegyállomásától kezdődik. A sípályákat üzemeltető cég csak az indulásnál és a Kreischberg tetején tart fenn egy-egy vendéglátó egységet, így próbálván leszabályozni az árakat. Ezekon kívül a sípályák mellett számos menedékház létesült, amit a különböző területtulajdonosok (15 körül van a számuk) működtetnek saját vállalkozásként. A tulajdonosoknak bérleti díjként a bevétel 3-3,5%-át fizetik ki. A sípályákat nyári időszakban a tulajdonosok kaszálják, vagy legeltetik. Ezeknek közvetett haszna is van a pályákból, mert ezek jó karbantartása folytán megduplázódik a rajtuk termő fű mennyisége. Nyári tevékenységként a túrázást és a golfot említhetjük. Vendéglátónk elmondta, hogy cégüknek volt szándékában nyitni kelet-Európa felé, és külön piacfelmérő tanulmányt készíttettek, aminek a következtetése az volt, hogy nagy potenciál van ezekben az országokban. Elsősorban Romániában érdeklődtek a természeti adottságokról és a beruházási lehetőségekről, de végül lemondtak a szándékukról, mert úgy gondolják, hogy a vállalkozás sikeréhez föltétlen szükséges a személyes odafigyelés, és nem találtak erre alkalmas személyt. Az igazgató elmondta, hogy ő nem csak az irodából

irányít, hanem nap mind nap bejárja az egész síterepet, személyesen ellenőrzi a részleteket, és szóba áll az alkalmazottakkal. Ajánlotta, hogy ha beindul nálunk is a tulajdonképpeni síturizmus, szívesen fogad pár személyt betanítani bármilyen munkakörben.

TANULSÁGOK:

A négy napos utunk során nagyon sok hasznos információhoz jutottunk, sok tapasztalatot szereztünk, sokat tanultunk. Az illetékes vezető beosztású személyek őszintén beavattak a vállalkozásaik rejtélyeibe, és tömören próbálták nekünk átadni a sok éves vagy akár évtizedes tapasztalataikat. Bizalmuk záloga meghívónk, Hubert Ramskogler úr volt, aki nemzetközi szaktekinvélynek számít a sípálya rendszerek, és azok nyári kiegészítőinek megtervezése terén. Utunk tanulságaiként kiemelem a következőket:

- egy jól átgondolt terv készítése, ami nem zárja ki az esetleges továbbfejlesztési lehetőségeket sem
- a területtulajdonosok bevonása a vállalkozásokba (bérleti díj és annak nagysága, a saját menedékházak fenntartása)
- a nagy régióbérletek bevételeinek visszaosztása (a SkiData rendszeren keresztül)
- a sírégiókhoz való csatlakozás lehetőségei (egy egyesület és ennek szabályzata révén)
- a hóágyú-rendszert úgy kell méretezni, hogy kb. egy hét alatt teljesen be lehessen havazni az összes pályát
- a pályarendszerek bővítése nyári tevékenységekkel
- helyi sajátosságok kialakítása és beépítése a szolgáltatásokba, amik pluszban megcélznak egy-egy fogyasztói réteget
- a szennyvíz kezelésének problémája (egyetlen helyen, Hirschegg-Salzstiegl-en, volt helyi biológiai ülepítő, a többi hegyi üdülőközpontból csatornán keresztül átlag 10-20 km-re, de Turracher Höhe-ből 45 km-re szállítják egy nagyobb település szennyvíztisztító állomására)



JAVASLATOK:

- A tapasztaltak beépítése az előkészületben lévő övezeti rendezési tervbe
- A jövőre nézve javasoljuk a további szoros kapcsolattartást, egyeztetést, tanácsadást, szakági terveztetést a kinti szakemberekkel és cégekkel, felhasználva a több évtizedes tapasztalatukat egy magasszintű szolgáltató rendszer kiépítéséhez, beüzemeléséhez és fenntartásához

Ferencz Csaba